



NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu

LPO.410.010.01.2016
P/16/046

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Poznaniu
ul. Dożynkowa 9H, 61-662 Poznań
T +48 61 655 62 00, F +48 61 655 62 01
lpo@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/16/046 – Zapewnienie przez organy administracji publicznej prawidłowego zagospodarowania odpadów komunalnych
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu
<i>Kontroler</i>	Paweł Szczepaniak, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LPO/25/2016 z dnia 27 kwietnia 2016 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego w Poznaniu, 61 – 714 Poznań, Al. Niepodległości 34 („Urząd”).
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Marek Woźniak, Marszałek Województwa Wielkopolskiego. (dowód: akta kontroli str. 3 - 4)

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli Marszałek i Zarząd Województwa Wielkopolskiego podejmowali prawidłowe działania dla zapewnienia przetwarzania odpadów w instalacjach spełniających wymagania obowiązujących przepisów.

W uchwalonym Planie gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012 – 2017, wyznaczono regiony gospodarki odpadami komunalnymi oraz wskazano regionalne i zastępcze instalacje do ich przetwarzania, a także stworzono warunki do budowy i eksploatacji tych instalacji. Marszałek Województwa Wielkopolskiego właściwie sprawował nadzór i kontrolę nad postępowaniami związanymi z gospodarowaniem odpadami komunalnymi wytwarzanymi w regionach oraz prowadził monitoring jego wdrażania i osiągnięcia celów programu. Gospodarka odpadami komunalnymi w województwie prowadzona była zgodnie z założonymi celami i kierunkami działań.

Uzyskany w roku 2013 poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych na składowiska odpadów nie przekroczył maksymalnego udziału zaplanowanego na ten rok. Podobnie, udział odpadów komunalnych składowanych w stosunku do wytworzonych nie przekroczył maksymalnego udziału zaplanowanego do osiągnięcia w roku 2014. Nie osiągnięto natomiast zaplanowanego na 2014 r. wskaźnika maksymalnej liczby składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na których składowane są odpady komunalne.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę oceny ogólnej i ocen cząstkowych: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę o dodatkowe objaśnienie.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wyznaczanie regionów gospodarki odpadami komunalnymi oraz wskazanie regionalnych, ponadregionalnych lub zastępczych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych wytwarzanych w regionach

Opis stanu faktycznego

1.1. W skład województwa wielkopolskiego wchodzi 35 powiatów² oraz 226 gmin³. Województwo wielkopolskie na koniec 2013 r. liczyło ok. 3.467,0 tys. mieszkańców, natomiast na koniec 2014 r. ok. 3.472,5 tys. mieszkańców.

Na terenie wszystkich gmin wprowadzono system selektywnej zbiórki odpadów.

Na koniec 2013 r. na terenie województwa wytworzono łącznie 1.064.152 ton odpadów komunalnych, z czego selektywnie zebrano 160.214 ton, a w stanie zmieszonym pozostawało 903.928 ton odpadów. Na koniec 2014 r. łączna masa odpadów wytworzona na terenie województwa wynosiła 1.020.539 ton, z czego 177.214 ton zebrano selektywnie, a 843.403 ton pozostawało w stanie zmieszonym.

(dowód: akta kontroli str. 140)

1.2. Zarząd Województwa Wielkopolskiego („Zarząd Województwa”) przyjął⁴ projekt „Planu Gospodarki Odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012 – 2017” („WPGO”) w dniu 5 kwietnia 2012 r. Projekt ten został przekazany do zaopiniowania przez organy wykonawcze gmin niebędących członkami związków międzygminnych oraz przez organy wykonawcze związków międzygminnych z obszaru województwa, a w zakresie związanym z ochroną wód – przez właściwych dyrektorów regionalnych zarządów gospodarki wodnej.

(dowód: akta kontroli str. 142 - 295)

1.3. W wyniku konsultacji społecznych przeprowadzonych na podstawie art. 39 i art. 54 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko⁵ od 13 kwietnia 2012 r. do 4 maja 2012 r., a także w wyniku opiniowania projektu WPGO na podstawie art. 14b ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach⁶ otrzymano szczegółowe opinie, wnioski i uwagi od 23 podmiotów, w większości uwzględnione w projekcie planu.

(dowód: akta kontroli str. 296 - 333)

1.4. Projekt WPGO zawierał, w podziale na rodzaje odpadów (w tym odpady komunalne): analizę stanu gospodarki odpadami na obszarze województwa, prognozę zmian w zakresie gospodarki odpadami, kierunki działań i projektowany system gospodarowania odpadami, w tym potrzebną infrastrukturę dotyczącą odpadów komunalnych w poszczególnych regionach gospodarowania odpadami, harmonogram ich realizacji, szacunkowe koszty planowanych inwestycji i źródła ich finansowania.

(dowód: akta kontroli str. 142 - 342)

1.5. Projekt WPGO został zaopiniowany przez Ministra Środowiska w dniu 13 sierpnia 2012 r. Uwagi Ministra dotyczyły m.in. sposobu sumowania mocy przerobowych instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych

² W tym cztery miasta na prawach powiatu

³ 19 miejskich, 90 miejsko-wiejskich i 117 wiejskich

⁴ Uchwałą nr 1798/2012

⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 353.

⁶ Dz. U. z 2010r., Nr 185, poz. 1243 ze zm., uchylona z dniem 23 stycznia 2013 r.

odpadów komunalnych oraz wskazania osiągniętych w 2010 r. (jako punktów odniesienia) poziomów przygotowania do ponownego użycia i recyklingu 4 frakcji odpadów komunalnych (plastik, papier, szkło, metal). Zarząd Województwa uwzględnił powyższe uwagi w uchwalonym WPGO.

(dowód: akta kontroli str. 343 - 347)

1.6. Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2012-2017 został przyjęty uchwałą Nr XXV/440/12 Sejmiku Województwa Wielkopolskiego („Sejmik”) z dnia 27 sierpnia 2012 roku w sprawie jego uchwalenia. Uchwałę w sprawie wykonania WPGO Sejmik podjął w dniu 27 sierpnia 2012 r.⁷

(dowód: akta kontroli str. 349 – 568, 622 - 667)

1.7. W WPGO w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi założono m.in. następujące cele główne:

- a) Gospodarowanie odpadami w województwie w oparciu o regionalne i zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych.
- b) Zamknięcie wszystkich składowisk odpadów niespełniających wymagań przepisów prawnych.
- c) Zwiększenie udziału odzysku, w szczególności recyklingu w odniesieniu do szkła, metali, tworzyw sztucznych oraz papieru i tektury.
- d) Selektywne zbieranie odpadów ulegających biodegradacji i w konsekwencji ograniczenie składowania tych odpadów.

Ponadto, w WPGO określono m.in. następujące cele szczegółowe:

- a) Objęcie wszystkich mieszkańców zorganizowanym systemem odbierania odpadów komunalnych najpóźniej do roku 2013 oraz systemem selektywnego zbierania odpadów najpóźniej do 2015 roku.
- b) Zmniejszenie ilości odpadów komunalnych ulegających biodegradacji unieszkodliwianych przez składowanie w stosunku do ilości tych odpadów wytwarzanych w województwie wielkopolskim w 1995 roku:
w 2013 r. – do nie więcej niż 50% wagowo całkowitej masy tych odpadów
w 2020 r. – do nie więcej niż 35% wagowo całkowitej masy tych odpadów.
- c) Przygotowanie do ponownego wykorzystania i recyklingu materiałów odpadowych, jak papier, metal, tworzywa sztuczne i szkło z gospodarstw domowych na poziomie minimum 50% ich ilości wytwarzanych do końca 2020 roku. Natomiast dla roku 2013 przyjęto następujące poziomy selektywnego zbierania: papieru i tektury - 15%, metali – 15%, tworzyw sztucznych – 15%, szkła – 25%.
- d) Wydzielenie odpadów budowlano-remontowych ze strumienia odpadów komunalnych. Założono poziom przygotowania do ponownego użycia, recyklingu oraz innych form odzysku materiałów budowlanych i rozbiórkowych na rok 2020 - 70%.

(dowód: akta kontroli str. 366 - 367)

Dla osiągnięcia przyjętych celów wskazano następujące kierunki działań:

- a) działania zmierzające do zapobiegania powstawaniu odpadów, ograniczenia ilości odpadów oraz ich negatywnego oddziaływania na środowisko, w tym m.in. eliminowanie uciążliwości dla środowiska związanych z eksploatacją składowisk, w tym zamykanie i rekultywacja składowisk niespełniających wymogów prawa,
- b) działania wspomagające prawidłowe postępowanie z odpadami w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania, poprzez m.in.:
- kontrolę podmiotów prowadzących działalność w zakresie zbierania, transportu, odzysku i unieszkodliwiania odpadów,

⁷ Uchwała Nr XXV/441/12

- prowadzenie selektywnego zbierania i odbierania co najmniej następujących frakcji odpadów komunalnych: odpadów z pielęgnacji terenów zielonych, odpadów ulegających biodegradacji, papieru i tektury, odpadów opakowaniowych ze szkła, tworzyw sztucznych, metali, odpadów budowlanych remontowych,
- zbieranie pozostałych frakcji odpadów jako zmieszane odpady komunalne oraz zbieranie i przetwarzanie tych odpadów, pozostałości z sortowni odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania oraz odpadów zielonych w ramach regionu, na którym zostały wytworzone,

Dla osiągnięcia przyjętych celów w WPGO zaplanowano ramowy harmonogram ich realizacji i sposób finansowania, dotyczący w większości przypadków zadań gmin, związków międzygminnych i przedsiębiorców.

(dowód: akta kontroli str. 368 – 369, 536 - 554)

1.8. W WPGO określono sposób monitoringu i oceny wdrażania planu, pozwalający na ocenę stanu realizacji celów i zadań zdefiniowanych w planie w formie sprawozdań z jego realizacji. Pierwsze sprawozdanie obejmowało okres 2011-2013. Sprawozdanie zostało przedłożone Sejmikowi oraz Ministrowi Środowiska⁸. Wskaźnikami ogólnymi monitorowania działań i oceny stanu realizacji WPGO były m.in.:

- a) liczba składowisk odpadów komunalnych w stosunku do roku 2010,
- b) udział odpadów komunalnych w odniesieniu do wytworzonych w roku 2010,
- c) stopień redukcji lub masa odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych na składowiska w stosunku do wytworzonych w 1995 r.

Ponadto określono podstawowe wskaźniki monitorowania realizacji planu gospodarki odpadami, którymi dla odpadów komunalnych były m.in. masy odpadów poddanych selekcji, masa odpadów zmieszanych, liczba zamykanych składowisk. Źródłami danych co do wartości wskaźników były: Wojewódzki System Odpadowy (WSO), dane z gmin, dane z przedsiębiorstw zajmujących się odzyskiem i unieszkodliwianiem odpadów.

(dowód: akta kontroli str. 555-556,765-866)

1.9. We wcześniej przywołanej uchwale Sejmiku w sprawie wykonania WPGO określono 10 regionów gospodarki odpadami komunalnymi („RGOK”). W skład poszczególnych regionów wchodziło wg stanu na dzień podjęcia uchwały i do końca kwietnia 2016 r. tyle samo gmin⁹.

W uchwale tej ustalono trzy RGOK obejmujące sąsiadujące ze sobą gminy z różnych województw. Były to: Region III, w skład którego weszły trzy gminy z województwa lubuskiego¹⁰, Region IX, w skład którego weszło sześć gmin z województwa dolnośląskiego¹¹ oraz Region X, w skład którego weszło pięć gmin z województwa łódzkiego¹². Poza regionami województwa wielkopolskiego znalazły się dwie gminy ze wschodniej części województwa: Przedecz i Chodów, które weszły w skład regionu województwa łódzkiego.

(dowód: akta kontroli str. 622 - 674 - 675)

Jak wyjaśniła Zastępca Dyrektora Departamentu Środowiska Urzędu Marzena Andrzejewska – Wierzbicka („Zastępca Dyrektora Departamentu”), WPGO nie obejmuje gmin Chodów i Przedecz, położonych na terenie województwa

⁸ Uchwała Zarządu Województwa Nr 5211/2014 z dnia 9 października 2014 r.

⁹ Liczba gmin i ich mieszkańców na koniec kwietnia 2016 r.: Region I – 40 gmin i 443.079 mieszkańców, Region II – 10 gmin i 742.446 mieszkańców, Region III – 18 gmin i 185.970 mieszkańców, Region IV – 24 gminy i 380.251 mieszkańców, Region V – 20 gmin i 267.272 mieszkańców, Region VI – 18 gmin i 241.549 mieszkańców, Region VII – 14 gmin i 217.854 mieszkańców, Region VIII – 36 gmin i 371.372 mieszkańców, Region IX – 35 gmin i 457.966 mieszkańców, Region X – 23 gminy i 333.156 mieszkańców.

¹⁰ Przytoczna (w), Pszczew (w) i Skwierzyna (mw).

¹¹ Cieszków (w), Oleśnica (m), Oleśnica (w), Syców (w), Dziadowa Kłoda (w), Międzybórz (mw),

¹² Sieradz (m), Sieradz (w), Goszczanów (w), Warta (mw), Wróblew (w).

wielkopolskiego, gdyż gminy te wyraziły wolę funkcjonowania w ramach systemu gospodarowania odpadami komunalnymi województwa łódzkiego. Podyktowane to było tym, że regionalna instalacja do przetwarzania odpadów komunalnych w województwie łódzkim zlokalizowana jest w mniejszej odległości niż instalacja w regionie VIII gospodarki odpadami w województwie wielkopolskim. WPGO obejmuje natomiast gminy spoza województwa wielkopolskiego, które wyraziły wolę przetwarzania odpadów komunalnych w instalacjach funkcjonujących na terenie województwa wielkopolskiego. Gminy te zostały przypisane do poszczególnych regionów na podstawie deklaracji oraz stanowisk przedstawicieli zainteresowanych województw. Wszystkie gminy ościenne uczestniczące w systemie gospodarki odpadami województwa wielkopolskiego realizują zadania własne związane z gospodarką odpadami, w ramach związków i porozumień międzygminnych lub w ramach samorządowych spółek prawa handlowego.

(dowód: akta kontroli str. 1230 - 1231)

1.10. W uchwale w sprawie wykonania WPGO wskazano następujące instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych („RIPOK”):

- a) Pięć instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (IMB) o łącznej przepustowości; części mechanicznej 397.000 Mg/rok i części biologicznej 150.000 Mg/rok.
- b) Pięć składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (S) o łącznej pojemności całkowitej 6.795.184 m³.
- c) Dwie instalacje do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (kompostownie – IK) o łącznej przepustowości 70.000 Mg/rok.

Taka liczba i pojemność instalacji utrzymywała się do końca 2013 r.

Według stanu na koniec kwietnia 2016 r. na terenie województwa wielkopolskiego funkcjonowały następujące RIPOK:

- a) Ośiem instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów (IMB) o łącznej przepustowości; części mechanicznej 585.000 Mg/rok i części biologicznej 268.750 Mg/rok.
- b) Dziesięć składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (S) o łącznej pojemności całkowitej 8.402.584 m³.
- c) Siedem instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (IK) o łącznej przepustowości 80.143 Mg/rok.
- d) Jedna instalacja do termicznego przetwarzania odpadów komunalnych (ITPOK)¹³, o łącznej przepustowości 94.000 Mg/rok.

W okresie objętym kontrolą od roku 2013:

- a) zamknięto dwie¹⁴, a powstało pięć¹⁵ instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania odpadów,
- b) powstało pięć¹⁶ składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne,
- c) powstało pięć¹⁷ instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów,
- d) powstał Zakład Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Koninie – Region VIII.

W wyniku tych zmian każdy Region Gospodarki Odpadami Komunalnymi posiadał Regionalną Instalację Przetwarzania Odpadów Komunalnych.

(dowód: akta kontroli str. 669 -673, 677 – 678, 682)

¹³ w Koninie

¹⁴ MBP Witaszyczki i MBP Konin

¹⁵ Region I – MBP ZZO Nowe Tomiszewo – Kopaszyn, Region VI – MBP Witaszyczki, Region VII – MBP ZZO Lulkowo, Region IX - MBP ZZO Olszowa, MBP RZZO Ostrów Wielkopolski

¹⁶ Region I – Tomiszewo, Region VI – Witaszyczki, Region VII – Lulkowo, Region IX – Olszowa i Ostrów Wielkopolski

¹⁷ Region I Nowe Tomiszewo – Kopaszyn, Region VI – Witaszyczki, Region VII – Lulkowo, Region IX Olszowa i Ostrów Wielkopolski

1.11. W uchwale w sprawie wykonania WPGO nie wskazano ponadregionalnych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych. Ujęto w niej natomiast następujące zastępcze instalacje do przetwarzania odpadów komunalnych:

- a) 18 sortowni zmieszanych odpadów komunalnych, o łącznej przepustowości 959 180 Mg/rok (także wg stanu na koniec kwietnia 2016 r.),
- b) 14 instalacji do przetwarzania selektywnie zebranych odpadów zielonych i innych bioodpadów (K), o łącznej przepustowości 107.600 Mg/rok, a wg stanu na koniec kwietnia 2016 r. pozostawało 13 instalacji o łącznej przepustowości 105.760 Mg/rok,
- c) 37 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne (S) o łącznej pojemności całkowitej 7.112.326 m³, a wg stanu na koniec kwietnia 2016 r. 33 instalacje o łącznej pojemności całkowitej 5.591.116 m³.

(dowód: akta kontroli str. 622 – 628, 680)

Według stanu na dzień 27 sierpnia 2012 r. RIPOK nie posiadały dwa regiony -VII i IX. W przywołanej uchwale wskazano dla nich następujące instalacje zastępcze: Region VII – jedną sortownię odpadów¹⁸, cztery składowiska odpadów¹⁹, Region IX – pięć sortowni odpadów²⁰ i siedem składowisk odpadów²¹.

(dowód: akta kontroli str. 622 – 628)

1.12. Plan gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego zawierał plan zamykania składowisk niespełniających wymagań ochrony środowiska, których modernizacja nie była możliwa z przyczyn technicznych lub była nieuzasadniona z przyczyn ekonomicznych. Plan ten obejmował zamknięcie 29 składowisk odpadów. Do końca 2014 r. zamknięto wszystkie te składowiska.

(dowód: akta kontroli str. 535, 622 – 628, 686, 827)

1.13. Marszałek Województwa Wielkopolskiego w latach 2009–2016 wydał wszystkim prowadzącym RIPOK pozwolenia zintegrowane na czas nieoznaczony. Wcześniej wydane pozwolenia na przetwarzanie odpadów oraz pozwolenia zintegrowane zostały wygaszone bądź uchylone oraz, stosownie do przepisów art. 28 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy - Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw²² które weszły w życie z dniem 5 września 2014 r., zmienione z urzędu w zakresie czasu na jaki zostały wydane, tj. na czas nieoznaczony.

(dowód: akta kontroli str. 687 - 689)

1.14. Regulacje art. 41a ust. 1 i ust. 2 ustawy z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach²³, ustanawiające obowiązek uzyskania - w toku postępowania w sprawie wydania zezwolenia na przetwarzanie odpadów lub pozwolenia na wytworzenie odpadów uwzględniającego przetwarzanie odpadów - opinii wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska w zakresie spełniania wymagań określonych w przepisach ochrony środowiska, zostały wprowadzone art. 108 pkt 4 ustawy z dnia 11 września 2015 r. o zużytym sprzęcie elektrycznym i elektronicznym²⁴ i obowiązują od dnia 1 stycznia 2016 r. Dotyczy to również uprawnienia do wystąpienia do wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska o przeprowadzenie kontroli, w przypadku istotnej zmiany zezwolenia lub pozwolenia (art. 41a ust. 6 ustawy o odpadach).

¹⁸ w Bieganowie gm. Kołaczkowo

¹⁹ w Lulkowie gm. Gniezno, w Miatach gm. Trzemeszno, w Chładowie gm. Witkowo, w Bardzie gm. Września

²⁰ w Moszczance gm. Raszków, w Dobrej Nadziei gm. Pleszew, w Smolnej gm. Oleśnica (woj. dolnośląskie), w Ostrzeszowie

²¹ W Mianowicach gm. Kępno, w Ostrowie Wielkopolskim, w Psarach gm. Sierszowice, w Guzowicach gm. Cieszków (woj. dolnośląskie), w Smolnej gm. Oleśnica, w Międzyborzu (woj. dolnośląskie)

²² Dz. U. z 2014 r. poz. 1101

²³ Dz. U. z 2013 r. poz. 21, ze zm.

²⁴ Dz. U. z 2015 r., poz. 1688

Jak wyjaśniła Zastępca Dyrektora Departamentu, dotychczas do Marszałka Województwa Wielkopolskiego nie wpłynął wniosek o wydanie/dokonanie istotnej zmiany ww. zezwolenia lub pozwolenia, dotyczącego przetwarzania odpadów komunalnych. Wobec powyższego, nie występowało do Wielkopolskiego Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska (WWIOŚ) o przeprowadzenie kontroli tych instalacji.

(dowód: akta kontroli str. 1055)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena
cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działania Zarządu Województwa podejmowane na rzecz wyznaczania regionów gospodarki odpadami komunalnymi oraz wskazywania regionalnych i zastępczych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych w województwie wielkopolskim.

2. Stworzenie warunków do budowy i eksploatacji regionalnych, ponadregionalnych lub zastępczych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych wytwarzanych w regionach

Opis stanu
faktycznego

2.1. Istniejące instalacje do przetwarzania odpadów na terenie województwa wielkopolskiego posiadały przepustowość wystarczającą do przetworzenia wszystkich odpadów dostarczonych w RGOK.

Na koniec 2014 r. wytworzono 1.020.539 ton odpadów komunalnych, przetworzono łącznie 1.473.832 tony tych odpadów, a łączne moce przerobowe instalacji do przetwarzania odpadów na terenie województwa wynosiły 2.050.993 Mg/rok.

(dowód: akta kontroli str. 140, 716)

2.2. Jak wyjaśniła Zastępca Dyrektora Departamentu, w odniesieniu do planowanych inwestycji w zakresie gospodarki odpadami komunalnymi, ze względu na brak uchwalonego przez Radę Ministrów „Krajowego Planu Gospodarki Odpadami” – Plan inwestycyjny, będący załącznikiem wojewódzkiego planu gospodarki odpadami, nie został jeszcze przyjęty przez Zarząd Województwa. Konieczność zgodności ww. dokumentów wynika z ustawy o odpadach. Przyjęte bowiem w krajowym planie zadania muszą znaleźć odzwierciedlenie w aktualizacjach wojewódzkich planów gospodarki odpadami. W chwili obecnej prowadzone są zaawansowane prace nad projektem „Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego na lata 2016-2022 wraz z planem inwestycyjnym”. Plan inwestycyjny określał będzie potrzebną infrastrukturę wraz z mocami przerobowymi, przeznaczoną do zagospodarowania odpadów komunalnych oraz remontowo-budowlanych.

(dowód: akta kontroli str. 1229)

W okresie objętym kontrolą powstały następujące RIPOK:

W Regionie I – IMB, IK²⁵ oraz składowisko odpadów kwatera nr 2 - RIPOK, którego realizacja przyczyniła się do likwidacji zastępczej instalacji (kwatery nr 1), które miało obsługiwać RGOK do czasu uruchomienia RIPOK.

²⁵ IK i IMB - w rozumieniu odpowiednio art. 35 ust. 6 pkt 1 i 2 ustawy o odpadach.

W Regionie VI - IMB, IK oraz składowisko odpadów kwatery nr 2 - RIPOK, którego realizacja przyczyniła się do likwidacji zastępczej instalacji (składowisko odpadów), które miało obsługiwać RGOK do czasu uruchomienia RIPOK.

W Regionie VII - IMB, IK oraz składowisko odpadów kwatery nr 2 - RIPOK, których realizacja przyczyniła się do likwidacji zastępczej instalacji (składowisko odpadów kwatery nr 1), które miało obsługiwać RGOK do czasu uruchomienia RIPOK.

W Regionie VIII - Zakład Termicznego Unieszkodliwiania Odpadów Komunalnych w Koninie – ITPOK, który zastąpił dotychczas funkcjonujący IMB.

W Regionie IX – dwie IMB, dwie IK oraz dwa składowiska odpadów, w tym jedno (kwatery nr 1/3 w Ostrowie Wielkopolskim), którego realizacja przyczyniła się do likwidacji zastępczej instalacji (składowisko odpadów kwatery nr 1/1), które miało obsługiwać RGOK do czasu uruchomienia RIPOK oraz IMB położonej w miejscowości Witaszyczki posiadającej status instalacji zastępczej.

Nie wystąpiły przypadki niepodjęcia realizacji inwestycji z powodu protestów społecznych.

(dowód: akta kontroli str. 621 - 677, 704 – 705, 706 - 708)

2.3. Zastępca Dyrektora Departamentu odnosząc się do kwestii związanych z nakładami finansowymi na środki trwałe, związanymi z budową, rozbudową lub modernizacją RIPOK, wyjaśniła, że Departament nie dysponuje informacjami w przedmiotowym zakresie. Powyższe informacje nie są wymagane w postępowaniach dotyczących wydawania decyzji administracyjnych w zakresie gospodarki odpadami.

(dowód: akta kontroli str. 1229 - 1230)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena
częstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie stwarzanie warunków do budowy i eksploatacji regionalnych i zastępczych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych wytwarzanych w regionach, w wyniku czego każdy region na koniec I kwartału 2016 r. posiadał taką instalację.

3. Sprawowanie nadzoru i kontroli nad postępowaniem z odpadami komunalnymi wytwarzanymi w regionach

3.1. Prowadzenie wojewódzkiej bazy danych o odpadach

Opis stanu
faktycznego

3.1.1. Zgodnie z art. 238 ust. 1 i 3 ustawy o odpadach z 14 grudnia 2012 r. do czasu utworzenia *Bazy danych o produktach i opakowaniach oraz o gospodarce odpadami* („BDO”), o której mowa w art. 79 i następnym tej ustawy, tj. do 24 stycznia 2018 r., wojewódzkie bazy danych dotyczące wytwarzania i gospodarowania odpadami prowadzone przez marszałków województw na podstawie art. 37 ust. 6 poprzedniej ustawy o odpadach z dnia 27 kwietnia 2001 r., są prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych.

Przepisy art. 37 ust. 6 przywołanej ustawy stanowią, że na podstawie zbiorczych zestawień danych, o których mowa w ust. 1 i 2²⁶, informacji uzyskanych od starostów oraz sprawozdań i informacji, o których mowa w art. 30 ust. 1 i art. 38 ust. 2 ustawy z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych

²⁶ tj. zbiorczych zestawień danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów posiadacza prowadzącego ewidencję odpadów, zawierających następujące informacje: imię i nazwisko, adres zamieszkania lub nazwę i adres siedziby posiadacza odpadów (ust. 1) oraz zbiorczych zestawień danych wytwórcy komunalnych osadów ściekowych (ust. 2)

z eksploatacji²⁷, marszałek województwa prowadzi wojewódzką bazę danych, dotyczącą wytwarzania i gospodarowania odpadami wraz z rejestrem udzielanych zezwoleń w zakresie wytwarzania i gospodarowania odpadami oraz sporządza raport wojewódzki i przekazuje go ministrowi właściwemu do spraw środowiska.

Departament Środowiska Urzędu („Departament”) prowadził wojewódzką bazę danych o odpadach p.n. Wojewódzki System Odpadowy („WSO”) z uwzględnieniem art. 238 ust. 3 ww. ustawy. Baza ta zawierała informacje o:

- a) rodzajach i ilości wytwarzanych odpadów,
- b) rodzajach i ilości odpadów poddanych przetworzeniu i zastosowanych procesach przetwarzania,
- c) decyzjach z zakresu gospodarki odpadami, w tym zezwoleniach na ich zbieranie i transport lub przetwarzanie, a także o pozwoleniach zintegrowanych,
- d) składowiskach odpadów (eksploatowanych, w fazie poeksploatacyjnej, zamkniętych),
- e) poszczególnych rodzajach instalacji do zagospodarowania odpadów wraz z podaniem ich położenia, mocy przerobowych, rodzaju stosowanej technologii oraz ilości i rodzaju odpadów przetwarzanych w tych instalacjach.

Na podstawie danych wprowadzonych do bazy WSO możliwe było sporządzenie raportu wojewódzkiego i przekazanie go Ministrowi Środowiska. Ponadto z przedmiotowej bazy można było wygenerować raporty dotyczące gospodarowania odpadami na terenie województwa wielkopolskiego m.in. z następujących baz danych: Gospodarka odpadami, Instalacje, Decyzje.

(dowód: akta kontroli str. 721 - 760)

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Departamentu Środowiska Jarosław Sobczak („Zastępca Dyrektora Departamentu”), baza WSO została utworzona na zlecenie Ministra Środowiska i przekazana urzędowi marszałkowskim do użytkowania na czas nieoznaczony. Przedmiotowa baza nie była aktualizowana od ponad 6 lat. W związku z powyższym system WSO nie jest dostosowany do obowiązujących przepisów prawnych. Zastępca Dyrektora Departamentu nadmienił, iż zbiorcze zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów lub zbiorcze zestawienia danych o komunalnych osadach ściekowych należy przedkładać marszałkowi województwa zgodnie ze wzorem i wskazaniem zawartymi w załączniku nr 1 lub 2 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 8 grudnia 2010 r. *w sprawie zakresu informacji oraz wzorów formularzy służących do sporządzania i przekazywania zbiorczych zestawień danych o odpadach*²⁸. Baza WSO nie jest natomiast dostosowana do tego, aby wprowadzić pełne dane według ww. formularza. Wyjaśnił ponadto, że ze względu na niedostosowanie systemu WSO do obowiązujących przepisów, nie znajdują się w nim informacje objęte rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, przedłożonym przez wójta, burmistrza lub prezydenta miasta. Nie ma tam również informacji o podmiotach odbierających odpady komunalne od właścicieli nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 721 - 722)

3.1.2 W bazie WSO zarejestrowano wg stanu na koniec grudnia 2014 roku 1.700 podmiotów transportujących odpady, 458 podmiotów przetwarzających odpady oraz 683 podmioty zwolnione z obowiązku posiadania zezwolenia na zbieranie lub przetwarzanie odpadów.

(dowód: akta kontroli str. 716)

²⁷ Dz. U. z 2016 r. poz. 803.

²⁸ Dz. U. Nr 249 poz. 1674.

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Departamentu, zbiorcze zestawienia danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów, a także zbiorcze zestawienia danych o komunalnych osadach ściekowych są weryfikowane sukcesywnie. W 2016 r. ok. 14 000 podmiotów przedłożyło zbiorcze zestawienia danych o odpadach za 2015 r. Całkowite dane za rok 2015 odnośnie łącznej ilości przetwarzanych odpadów, rodzajów procesów przetwarzania i łącznych mocy przerobowych instalacji do przetwarzania odpadów komunalnych będą dostępne w II półroczu 2016 roku, po sporządzeniu raportu rocznego z gospodarowania odpadami na terenie województwa wielkopolskiego.

(dowód: akta kontroli str. 718 - 719)

3.2. Prowadzenie sprawozdawczości

3.2.1. Zarząd Województwa w dniu 9 października 2014 r. podjął uchwałę w sprawie przedłożenia Sejmikowi i Ministrowi Środowiska sprawozdania z realizacji Planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego za lata 2011 – 2013, sporządzonego wg stanu na dzień 31 grudnia 2013 r. Sprawozdanie zawierało podsumowanie realizacji celów i działań wynikających z Planu za lata 2008 – 2011 z perspektywą na lata 2012 – 2019 oraz z WPGO. W sprawozdaniu podano ocenę ogólną stanu gospodarki odpadami komunalnymi w województwie jako prowadzoną zgodnie z założonymi w WPGO celami i kierunkami działań. Uzyskany w roku 2013 poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych na składowiska odpadów wyniósł dla województwa 47,8% czyli nie przekroczył maksymalnego udziału zaplanowanego na 50,0 % na rok 2013, a w roku następnym spadł do 20,6 %. Z kolei udział odpadów komunalnych składowanych w stosunku do wytworzonych już w roku 2013 wyniósł 41%, czyli również nie przekroczył maksymalnego udziału 60%, zaplanowanego do osiągnięcia w 2014 r. (w tym roku spadł do poziomu 36%).

(dowód: akta kontroli str. 765 - 867)

3.2.2. Zgodnie z art. 9q ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach²⁹ („ucpg”), organ wykonawczy gminy jest zobowiązany do przekazywania rocznych sprawozdań z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi do dnia 31 marca roku następnego.

Wszystkie gminy z terenu województwa wielkopolskiego przedłożyły przedmiotowe sprawozdania za lata 2012-2015.

Zastępca Dyrektora Departamentu wyjaśnił, że za rok 2012 sprawozdania po terminie przesłało 12 % gmin oraz jeden związek międzygminny, za rok 2013 sprawozdania po terminie przesłało 2% gmin, natomiast za lata 2014-2015 wszystkie gminy przedłożyły sprawozdania w ustawowym terminie. Zaznaczył, że w większości gmin opóźnienia złożenia sprawozdania były kilkudniowe, a rok 2013 był pierwszym rokiem, gdzie należało sporządzić sprawozdanie, co do którego było szereg pytań i wątpliwości.

(dowód: akta kontroli str. 869 – 914)

3.2.3. Zgodnie z art. 9r ucpg, w przypadku, gdy sprawozdanie jest sporządzone nierzetelnie, marszałek województwa wzywa wójta, burmistrza lub prezydenta miasta, który przekazał sprawozdanie, do jego uzupełnienia lub poprawienia w terminie 30 dni, a w przypadku gdy jest to drugie lub kolejne wezwanie³⁰ w terminie 14 dni.

²⁹ Dz. U. z 2016 r poz. 250.

³⁰ Według stanu prawnego od 21 stycznia 2016 r.

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Departamentu, poprawność wypełnienia sprawozdania jest sprawdzana w odniesieniu do objaśnień zawartych we wzorze sprawozdania – załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 15 maja 2012 r. w sprawie wzorów sprawozdań o odebranych odpadach komunalnych, odebranych nieczystościach ciekłych oraz realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi³¹. Ponadto dane zawarte w przedmiotowych sprawozdaniach są weryfikowane z danymi ujętymi w zbiorczych zestawieniach danych o rodzajach i ilości odpadów, o sposobach gospodarowania nimi oraz o instalacjach i urządzeniach służących do odzysku i unieszkodliwiania tych odpadów, przedłożonych przez podmioty obsługujące instalacje, do których trafiają odpady komunalne z terenu danej gminy. Kontrolowana jest również prawidłowość kierowania strumienia odpadów komunalnych do odpowiedniej RIPOK lub do instalacji zastępczej. Zakres nieprawidłowości wskazanych w wezwaniach jest bardzo zróżnicowany, np. brak pełnych danych w tabelach, błędy w obliczeniach, wypełnienie sprawozdania niezgodnie z ww. rozporządzeniem. Odpowiedzi na wezwania Marszałka - korekty rocznych sprawozdań z realizacji zadań w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi przedłożone przez wójtów, burmistrzów, prezydentów oraz związki międzygminne w większość przypadków zostały przekazane w terminie lub z kilkudniowym opóźnieniem. Opóźnienia wynikały przede wszystkim z prowadzonych postępowań wyjaśniających polegających na ponownej weryfikacji przez gminy sprawozdań kwartalnych złożonych przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości. Przedmiotowe korekty były przekazywane po uzyskaniu niezbędnych informacji od przedsiębiorców wezwanych do przedstawienia odpowiednich dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 869 - 870)

3.2.4. Marszałek Województwa Wielkopolskiego terminowo przedkładał Ministrowi Środowiska roczne sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. Sprawozdania te zawierały m.in. informacje o osiągniętych przez poszczególne gminy i związki międzygminne poziomach:

- a) ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania,
- b) recyklingu i przygotowania do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych liczonych razem: papieru, metali, tworzyw sztucznych, szkła,
- c) recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych.

(dowód: akta kontroli str. 871 - 872, 926 – 968, 969 – 1008, 1009 - 1044)

W okresie objętym kontrolą, na 226 gmin województwa wielkopolskiego, do związków międzygminnych należały: w roku 2012 - 24 gminy, w roku 2013 – 78 gmin, w roku 2014 – 74 gminy. Spośród pozostałych gmin nienależących do związków międzygminnych ww. poziomy osiągnęło (nie osiągnęło):

- I. W roku 2012 na 202 gminy: poziom a) – 116 (86), poziom b) – 156 (46), poziom c) – 109 (93).
- II. W roku 2013 na 148 gmin: poziom a) – 76 (72), poziom b) – 133 (15), poziom c) – 87 (61).
- III. W roku 2014 na 152 gminy: poziom a) – 69 (83), poziom b) – 145 (7), poziom c) – 110 (42).

Spośród siedmiu związków międzygminnych: w 2012 r. jeden związek nie osiągnął poziomu a) i c), w roku 2013 trzy związki nie osiągnęły poziomu a), w roku 2014 jeden związek nie osiągnął poziomu a), jeden poziomu b).

³¹ Dz. U. z 2012, poz. 630

(dowód: akta kontroli str. 1045)

3.2.5. Obowiązek monitorowania wdrażania postanowień WPGO wynika z przepisów art. 39 ustawy o odpadach, w myśl którego z realizacji planu gospodarki odpadami sporządza się sprawozdanie, obejmujące okres 3 lat kalendarzowych, według stanu na dzień 31 grudnia roku kończącego ten okres. Zarząd Województwa przedłożył³² „Sprawozdanie z realizacji planu gospodarki odpadami dla województwa wielkopolskiego za lata 2011 – 2013”. Dokument ten zawierał w szczególności: zmiany stanu gospodarki odpadami na terenie województwa wielkopolskiego oraz ocenę zmian w gospodarce odpadami, stan realizacji działań ujętych w wojewódzkim planie gospodarki odpadami w okresie sprawozdawczym oraz ich ocenę, ocenę kosztów i źródeł finansowania zaplanowanych przedsięwzięć, a także ocenę realizacji celów. Sprawozdanie to zostało przyjęte przez Ministra Środowiska bez zastrzeżeń.

(dowód: akta kontroli str. 1046)

Uwaga dotycząca badanej działalności

NIK zwraca uwagę, że na koniec 2014 r. nie osiągnięto zaplanowanego wskaźnika liczby 15 składowisk odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne na których składowane są odpady komunalne, gdyż na koniec tego roku było ich 38 (przy 44 na koniec roku 2013).

(dowód: akta kontroli str. 867)

3.3. Wykonywanie kontroli gospodarowania odpadami

Opis stanu faktycznego

3.3.1. Na terenie województwa wielkopolskiego funkcjonowało (wg stanu na koniec kwietnia 2016 r.) 26 RIPOK, w tym:

- jedna instalacja do termicznego przekształcania zmieszanych odpadów komunalnych (ITPOK),
- osiem instalacji do mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych (IMB),
- siedem instalacji do przetwarzania odpadów zielonych i innych bioodpadów (IK),
- 10 instalacji do składowania odpadów powstających w procesie mechaniczno-biologicznego przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych.

Zastępca Dyrektora Departamentu wyjaśniła, że Departament, na podstawie posiadanych kompetencji, sprawował kontrolę nad prowadzącymi RIPOK poprzez wykonywanie m.in. następujących czynności:

- a) prowadzenie kontroli planowych na terenie RIPOK w zakresie weryfikacji zgodności z obowiązującymi przepisami prawa oraz zapisami WPGO,
- b) w toku postępowań administracyjnych w sprawach udzielenia pozwolenia zintegrowanego lub w związku z jego istotną zmianą każdorazowo dokonywano analizy spełniania przez prowadzących instalację wymogów w zakresie: eksploatacji poszczególnych instalacji, prowadzonych procesów przetwarzania, spełniania wymogów najlepszych dostępnych technik, a na terenie instalacji przeprowadzano oględziny,
- c) w przypadku instalacji istniejących, posiadających pozwolenie zintegrowane co najmniej od pięciu lat, przeprowadzano analizę warunków pozwoleń, mające na celu ocenę zgodności funkcjonowania instalacji z obowiązującymi przepisami prawa; w ramach analizy dokonywano także oględzin instalacji w terenie, a także wykorzystywano dostępne protokoły WIOŚ i inne informacje.

(dowód: akta kontroli str. 1049 - 1050)

³² Uchwałą nr 5211/2014 z dnia 9 października 2014 r.

3.3.2. W latach 2013 – 2015 poddano kontroli w zakresie przestrzegania prawa o ochronie środowiska, warunków decyzji wydanych przez marszałka dotyczących gospodarki odpadami komunalnymi oraz postanowień WPGO prowadzących regionalne instalacje przetwarzania odpadów komunalnych w roku: 2013 – pięć podmiotów³³; 2014 – cztery podmioty³⁴; 2015 – trzy podmioty³⁵. W wyniku kontroli sporządzano protokoły z opisem ustaleń i zaleceniami pokontrolnymi.

(dowód: akta kontroli str. 1057 – 1060, 1063 - 1119)

3.3.3. Wobec prowadzących instalacje, w stosunku do których istniało podejrzenie naruszania przepisów o ochronie środowiska, warunków decyzji, postanowień WPGO, w okresie objętym kontrolą jedenastokrotnie, na skutek wystąpień WIOŚ, wzywano do zaniechania naruszeń i udzielenia wyjaśnień. Kontrolowani udzielali stosownych wyjaśnień, składali odpowiednie wnioski, m.in. o wydanie decyzji zezwalających na zamknięcie składowisk odpadów, wydanie lub zmianę pozwoleń zintegrowanych, a także pozwoleń wodnoprawnych.

(dowód: akta kontroli str. 1050 – 1053, 1120 - 1206)

3.3.4. Departament nie przeprowadzał kontroli sprawdzających realizację zaleceń pokontrolnych. Jak wyjaśniła Zastępca Dyrektora Departamentu, niektóre instalacje, w stosunku do których stwierdzono nieprawidłowości zostały uwzględniane w kolejnym planie kontrolnym. Jednakże w większości przypadków naruszenia warunków decyzji zostały wyeliminowane poprzez zmianę decyzji (pozwolenia zintegrowanego) w odpowiednim zakresie. Analiza odpowiedzi/wyjaśnień kontrolowanych podmiotów pozwoliła uznać przedstawione wyjaśnienia za zasadne.

(dowód: akta kontroli str. 1053)

3.3.5. Departament nie występował do WWIOŚ o przeprowadzenie kontroli przestrzegania przepisów prawa przez podmioty odbierające odpady komunalne od właścicieli nieruchomości w gminach.

Jak wyjaśnił Zastępca Dyrektora Departamentu, kontrola podmiotów odbierających odpady komunalne w zakresie ilości odebranych odpadów komunalnych, sposobu i częstotliwości ich odbierania oraz przekazywania pozostaje w kompetencjach gminy. Ponadto gmina weryfikuje sprawozdania przedsiębiorców, a w przypadku nieprawidłowości wzywa ich do uzupełnienia. Natomiast kontrolę przestrzegania przez gminy przepisów znowelizowanej ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminie na terenie województwa wielkopolskiego prowadzi WWIOŚ. Po stwierdzeniu nieprawidłowości podczas kontroli kieruje on wystąpienie pokontrolne do Marszałka. Jeżeli po ponownej weryfikacji sprawozdanie gminy budzi wątpliwości to Departament wzywa wójta, burmistrza lub prezydenta miasta do przedłożenia korekty rocznego sprawozdania z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi. W okresie objętym kontrolą, na skutek wystąpień WWIOŚ wezwano do złożenia korekt sprawozdań za lata 2012 – 2014 sześć gmin.

(dowód: akta kontroli str. 718)

³³ Spółkę Wodno-Ściekową "Gwda" sp. z o.o., w Pile, prowadzącą kompostownię pryzmową odpadów; Zakład Zagospodarowania Odpadów w Poznaniu, prowadzący składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne; Miejski Zakład Oczyszczania sp. z o.o. w Lesznie, prowadzący składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Trzebania oraz IMB, Zakład Utylizacji Odpadów "Clean City" sp. z o.o. w Międzychodzie, prowadzący składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne, Związek Komunalny Gmin "Czyste Miasto, Czysta Gmina" w Kaliszu, prowadzący instalację IMB.

³⁴ Miejski Zakład Oczyszczania - Wysypisko sp. z o.o. z siedzibą w Pile, prowadzący składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Kloda, gm. Szydłowo; Miejski Zakład Gospodarki Odpadami Komunalnymi sp. z o.o. w Koninie, prowadzący składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne oraz instalację IMB; Zakład Gospodarki Odpadami sp. z o.o. Witaszyczki 1A, gm. Jarocin, prowadzący składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Witaszyczki; Związek Międzygminny „Centrum Zagospodarowania Odpadów – Selekt” w Czempiniu, prowadzący instalację IMB.

³⁵ Miejski Zakład Oczyszczania sp. z o.o. w Lesznie, prowadzący składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne w m. Trzebania oraz IMB; Związek Komunalny Gmin "Czyste Miasto, Czysta Gmina" w Kaliszu, prowadzący składowisko odpadów komunalnych innych niż niebezpieczne i obojętne oraz IMB Zakład Zagospodarowania Odpadów Olszowa sp. z o.o. Olszowa, , prowadzący składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne.

3.3.6. Departament dwanaście razy zwracał się do WWIOŚ o przeprowadzenie wspólnych kontroli na okoliczność zamknięcia składowisk,. Kontrole takie zgodnie z art. 146 ust. 5 ustawy o odpadach zostały przeprowadzone przy współudziale pracowników Departamentu. Do kwestii kontroli uregulowanych w art. 41a ustawy o odpadach odniesiono się w punkcie 1.14. niniejszego wystąpienia.

(dowód: akta kontroli str. 1053 – 1054, 1061 – 1062, 1207 - 1226)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości

Ocena
częstkowa

W ocenie NIK, Marszałek Województwa Wielkopolskiego w prawidłowy sposób sprawował nadzór i kontrolę nad postępowaniami związanymi z gospodarowaniem odpadami komunalnymi wytwarzanymi w gminach i regionach.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli odstępuje od sformułowania wniosków pokontrolnych.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK³⁶ kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwagi oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, 26 stycznia 2017 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler
Paweł Szczepaniak
główny specjalista kontroli państwowej

Dyrektor
z up. Grzegorz Malesiński
Wicedyrektor

³⁶ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096 oraz z 2016 r. poz. 677.